

Suorssaneva vindkraftsprojekt, Laihela

Kontaktmyndighetens utlåtande om programmet för miljökonsekvensbedömning

UPPGIFTER OM PROJEKTET

Projektets namn och läge

Suorssaneva vindkraftsprojekt, Laihela

Projektansvarig

Projektansvarig: Ilmatar Laihia Kattiharju Oy, Kanalkajen 1, 00160
Helsingfors

Konsult: Sweco Finland Oy

Kontaktmyndighet

Kontaktmyndighet för projektet har varit Närings-, trafik- och
miljöcentralen i Södra Österbotten.

Den projektansvariges beskrivning av projektet och projektalternativen

Ilmatar Laihia Kattiharju Oy planerar ett vindkraftsprojekt på Suorssaneva i Laihela. Projektområdet är beläget i den östra delen av Laihela kommun och gränsar till vindkraftsprojektområdet Isokyrö Kattiharju. Projektområdets areal är cirka 1465 ha. På området planeras högst 15 vindkraftverk. Vindkraftverkens totala höjd är högst 340 m och enhetseffekten högst 10 MW. För elöverföringen från projektområdet planeras två alternativa sträckningar som är cirka 38 km långa, SVE1 och SVE2. Dessutom granskas alternativet SVE1A, som vid Sammakkarämäkä går nordväst om alternativet SVE1 på en sträcka av cirka 12 km. Enligt planerna ska elöverföringen ske med en luftledning för 110 kV eller 400 kV.

På projektområdet byggs också en elcentral, behövliga förbindelsevägar och jordkabler. I ett senare skede är avsikten att eventuellt granska placeringen av en ellagringshelhet på området.

Alternativ i bedömningen

ALT0: Projektet genomförs inte.

ALT1: I området byggs 15 vindkraftverk. Enhetseffekten är 10 MW och totalhöjden för vindkraftverken är 340 m.

ALT2: I området byggs 11 vindkraftverk. Enhetseffekten är 10 MW och totalhöjden för vindkraftverken är 340 m.

Elöverföringsalternativ i bedömningen

SVE1: Elöverföringsledningen placeras söderut från produktionsområdets mellersta delar på ett cirka 8,5 km långt avsnitt. Vid Sammakkarämäkkä går sträckningen österut och fortsätter cirka 20 km ända till Vittinki. I Vittinki svänger sträckningen mot sydost och vidare cirka 10 km ända till elstationen i Seinäjoki.

SVE1A: Vid Sammakkarämäkkä går elöverföringsledningen nordväst cirka 12 km ända till Nälkäneva.

SVE2: Elöverföringsledningen placeras söderut från produktionsområdets mellersta delar. Sträckningen svänger lätt österut 28 km ända till Vittinki. I Vittinki svänger sträckningen mot sydost och vidare cirka 10 km ända till elstationen i Seinäjoki.

I projektets bedömningsbeskrivningsfas kommer eventuellt en anslutning till Fingrids planerade nya elstation i Vittinki att bedömas i stället för Fingrids elstation i Seinäjoki, och då skulle elöverföringssträckningen bli uppskattningsvis cirka 10 km kortare.

INLEDANDE AV FÖRFARANDET VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Ilmatar Laihia Kattiharju Oy har inlett förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (nedan bedömningsförfarande) den 2 juli 2025 genom att lämna in ett program för miljökonsekvensbedömning (nedan bedömningsprogram) för Suorssaneva vindkraftsprojekt, Laihela till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (nedan NTM-central).

Behovet av bedömningsförfarande i fråga om projektet bestäms med stöd av punkt 7 e) *vindkraftverksprojekt där de enskilda kraftverken är minst tio till antalet eller projektets totala kapacitet är minst 45 megawatt* i bilaga 1 till lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (nedan MKB-lagen).

FÖRHANDSÖVERLÄGGNING

Kontaktmyndigheten ordnade en förhandsöverläggning den 21 juni 2023, för att främja bl.a. hanteringen av den helhet av bedömnings-, planerings-

och tillståndsförfaranden som projektet kräver och informationsutbytet mellan den projektansvarige och myndigheterna. I förhandsöverläggningen deltog Ilmatar Laihia Kattiharju Oy, Sweco Finland Oy, Laihela kommun, Vasa stad, Storkyro kommun, NTM-centralen i Södra Österbotten och Österbottens förbund.

INFORMATION OCH SAMRÅD OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Kontaktmyndigheten informerade om bedömningsprogrammet och framläggandet av det samt om möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden genom en offentlig kungörelse under tiden 13 augusti – 11 september 2025. Kungörelsen och bedömningsprogrammet publicerades på NTM-centralens webbplats <http://www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten> och miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/suorssaneva-vindkraft-MKB. Kommunerna Laihela, Storkyro och Ilmola samt städerna Seinäjoki och Vasa har ombetts informera om kungörelsen på sina webbplatser. Dessutom har det informerats om bedömningsprogrammet och framläggandet av det samt möjligheten att framföra åsikter och utlåtanden genom tidningsannonser som publicerades i tidningarna Kyrönmaa, Ilmajoki, Epari, Vasabladet och Pohjankyrö den 13 augusti 2025.

Under samrådstiden har man kunnat bekanta sig med bedömningsprogrammet i pappersform i Laihela, Storkyro och Ilmola kommungårdar, i Seinäjoki stadshus samt i biblioteken i Lillkyro och Ylistaro.

Ett informationsmöte för allmänheten om bedömningsprogrammet ordnades den 27 augusti 2025 klockan 17.30 i Ylipään nuorisoseura i Laihela med möjlighet att delta på distans via Teams. Förutom representanter för kontaktmyndigheten och den projektansvarige deltog sammanlagt 46 personer i mötet på plats och på distans. Frågor som togs upp på mötet var bl.a. avståndet mellan vindkraftverken och bosättningen, konsekvenser för landskapet, buller, skuggeffekter och flyghinderljus, hälsoeffekter, spridning av mikroplaster, de sammantagna konsekvenserna av alla vindkraftsprojekt i området, det behövliga vägnätet och transporter, vindkraftsbolagets ekonomiska situation och följderna av en eventuell konkurs, elöverföringssträckningarna, ändring av användningsändamålet för en byggnad och avgränsningen av projektområdet.

UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Kontaktmyndigheten begärde utlåtanden om bedömningsprogrammet av kommunerna och andra myndigheter inom projektets influensområde som sannolikt berörs av saken. Till kontaktmyndigheten inkom 12 utlåtanden och 21 åsikter med sammanlagt 29 namnunderskrifter om bedömningsprogrammet.

I det följande presenteras kontaktmyndighetens syn på det centrala innehållet i responsen från samrådet. Utlåtandena och åsikterna utgör bilaga till detta utlåtande med undantag av uppgifter som har betraktats som personuppgifter.

Sammandrag av utlåtandena

NTM-centralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för trafik och infrastruktur konstaterar att när transportrutterna planeras bör man beakta åtkomst från landsvägsnätet till projektområdet och utreda om landsvägarna behöver förbättras t.ex. vid anslutningar. Om vägar behöver förbättras eller förstärkas står transportören för detta. När rutterna planeras bör de gällande anslutningsförbuden på riksvägarna 3 och 18 beaktas. För närvarande är inga statliga vägprojekt aktuella i närheten av de ställen där elledningar korsar vägarna. I bedömningsbeskrivningen bör eventuella metoder att minimera trafikkonsekvenserna presenteras.

Utöver specialtransport- och anslutningstillstånd bör andra trafikrelaterade tillstånd som eventuellt behövs, t.ex. tillstånd att utföra arbeten, beaktas. Från och med den 1 januari 2026 söks trafikrelaterade tillstånd hos livskraftscentralen i stället för NTM-centralen.

Södra Österbottens förbund konstaterar att på en del av området för projektets elöverföringsförbindelser gäller Södra Österbottens landskapsplan 2050. Bedömningsbeskrivningen bör innehålla ett avsnitt där det beskrivs hur landskapsplanens planeringsbestämmelser och planbeteckningar har beaktats i projektplaneringen. Förteckningen över planbeteckningar bör kompletteras i fråga om beteckningarna och planeringsbestämmelserna. Även de planeringsbestämmelser som gäller utbyggnad av vindkraft och elöverföring bör presenteras mer exakt. De planeringsbestämmelser för ekologiska förbindelser, arkeologiskt kulturarv samt sura sulfatjordar som gäller hela landskapet bör beaktas.

Det är nödvändigt att vindkraftsprojekten i området samarbetar kring elöverföringen med avseende på bl.a. de kulturmiljövärden som finns på elöverföringssträckningarna, de biologiska mångfaldsvärdena samt jord- och skogsbruksnäringarna.

I bedömningen av konsekvenserna för landskapet bör den valda höjden på vindkraftverken användas som gränsvärde för avståndszonerna. Eftersom det finns rikligt med vindkraftsprojekt i närområdet, bör visualiseringar göras även från slättlandskapet i Alajoki i Ilmola, som är ett nationellt värdefullt landskapsområde, samt från kulturlandskapen i Kurikka-Ilmola och kulturlandskapet i Sarvijoki, som är värdefulla på landskapsnivå. Uppmärksamhet bör också fästas vid åtgärder för att lindra de negativa konsekvenserna.

Meteorologiska institutet yttrar sig inte om bedömningsprogrammet för Suorssaneva vindkraftsprojekt, eftersom området ligger mer än 20 km från institutets närmaste väderradar.

Laihela kommuns tekniska nämnd konstaterar att bedömningsprogrammet är heltäckande. Nämnden påpekar att vid planeringen av projektet är det viktigt att beakta vad närområdets invånare och fastighetsägare och andra aktörer inom influensområdet anser.

Laihela kommun konstaterar att det är viktigt att beakta vad markägarna, närområdets invånare och andra aktörer i området anser i fråga om såväl vindkraftsparken som kraftledningen.

Laihela kommun begär att följande saker rättas i bedömningsprogrammet: Torkkola vindkraftsprojekt är inte beläget i Laihela. En del av Kattiharju vindkraftsprojekt ligger i Laihela. I närheten av projektområdet finns ett detaljplaneområde även i Kylänpää.

Naturresursinstitutet konstaterar att i beskrivningsfasen bör särskild uppmärksamhet fästas vid de sammantagna konsekvenserna av omgivande vindkraftsprojekt och framtida vindkraftsplaner. Dessutom är det viktigt att fokusera på att bevara ekologiska förbindelser. I bedömningen av sammantagna konsekvenser är det viktigt att beakta alla kända vindkraftsprojekt i området. För en del djurarter kan det potentiella influensområdet vara mycket vidsträckt. De spelområden för tjäder och orre som iakttagits i hönsfågelinventeringen för det intilliggande projektet i Kattiharju bör beaktas även i planeringen av detta projekt. Byggnadsarbetena bör planeras så att all belastning i form av suspenderade ämnen på fåroarna i området undviks.

Forststyrelsen anser att projektets sammantagna konsekvenser med andra energiprojekt som planeras norr om Levaneva bör bedömas omsorgsfullt. Om projekten genomförs kommer de att förändra markanvändningen och naturmiljöerna norr om Levaneva i stor utsträckning. De mest betydande sammantagna konsekvenserna för Levaneva orsakas sannolikt av Taaborinvuori-Miiluhaudanmäki-Jokiperä vindkraftsprojekt samt elöverföringen (SVE1A) från projektet på Suorssaneva. Forststyrelsen har i sitt utlåtande om Taaborinvuori-Miiluhaudanmäki-Jokiperä konstaterat att det projektet kan ha betydande konsekvenser särskilt för den rovfågelart som häckar i området och som ska hemlighållas.

I bedömningsbeskrivningen bör det ingå ett heltäckande sammandrag av de natur- och fågelinventeringar som gjorts i området, de inventeringsmetoder som använts samt de osäkerheter som hänför sig till dem. I de inventeringar som utgör bilaga till bedömningsprogrammet presenteras inte naturuppgifter för alla sträckningsavsnitt (särskilt SVE1A) och det föreslås inga nya naturinventeringar. Trots att en del av ledningsavsnitten har kartlagts i samband med andra projekt i området, bör även bedömningsbeskrivningen för Suorssaneva innehålla en

heltäckande beskrivning av naturvärdena på elöverföringsalternativen samt de inventeringar som bedömningen grundar sig på.

Korsholms kommun konstaterar att projektet inte orsakar några betydande konsekvenser för Korsholms kommun.

Österbottens förbund konstaterar att i bedömningsbeskrivningen är det viktigt att utöver Österbottens landskapsplans planbeteckningar och planeringsbestämmelser även beskriva hur de bedömda alternativen genomför landskapsplanens mål.

I projektområdets norra del går friluftsleder som angetts som riktgivande i landskapsplanen. I bedömningsförfarandet måste behoven av att använda området för rekreation beaktas. I de norra och nordvästra delarna gränsar projektområdet till två grundvattenområden som är viktigt grundvattenområde eller övrigt grundvattenområde som lämpar sig för vattentäkt. Enligt planeringsbestämmelsen ska områdesanvändning och åtgärder i området och i dess närhet planeras så att de inte riskerar grundvattenområdets användning samt vattnets kvalitet och mängd.

När planeringen fortsätter är det viktigt att åskådliggöra att projektet är en del av ett större sammanhängande vindkraftsområde tillsammans med Kattiharju vindkraftspark bredvid. I närheten finns också andra projekt för förnybar energi. Projektens sammantagna konsekvenser och metoder för att förebygga negativa konsekvenser bör utredas.

Även när elöverföringen planeras måste energiproduktionsområden i närheten av projektet beaktas. Kraftledningarna bör i första hand koncentreras till en gemensam ledningskorridor och gemensamma stolpar. Jordkablar rekommenderas när det är möjligt. När kraftledningarna blir flera är det viktigt att redan i planeringsfasen beakta möjligheterna att bevara naturvärdena.

Österbottens museum konstaterar att projektet kommer att ha verkningar över landskapsgränserna, så utlåtande bör begäras även av det regionala ansvarsmuseet i Södra Österbotten.

Österbottens räddningsverk uppmanar den projektansvarige att göra en analys av iskast samt brand- och olycksrisker samt en riskutredning där det anges hur riskerna hanteras. Byggnader, konstruktioner eller vandringsleder m.m. får inte på mindre än 600 meters avstånd från vindkraftverk, om det inte går att påvisa att ett kortare säkerhetsavstånd är möjligt.

Räddningsverket har ingen möjlighet att släcka en brand i ett vindkraftverk, så släckningsansvaret vilar på verksamhetsutövaren. Verksamhetsutövaren är skyldig att för egen del förebygga olyckor och förbereda sig på dem. Vindkraftverken, transformatorerna samt elstationerna innehåller kemikalier som eventuellt kan klassificeras som farliga kemikalier. Det bör utredas om anmälan om dem måste göras till räddningsmyndigheten.

Försvarsmakten konstaterar att den mest betydande och omfattande effekten av vindkraftverk riktar sig mot de sensorsystem som försvarsmakten använder för territorialövervakningen. Konsekvenser för utförandet av försvarsmaktens lagstadgade territorialövervakningsuppgift kan vara betydande. Huvudstabens positiva utlåtande om godkännande av projektet som bygger på aktuella projektuppgifter bör fås innan den plan som möjliggöra byggande av vindkraftverken godkänns.

Museerna i Seinäjoki konstaterar att inom projektets influensområde i Södra Österbotten finns rikligt med värdefulla landskapsområden och byggda kulturmiljöer. Dessutom ansluter låglänta åkerslätter till miljön, så det är fråga om ett mycket känsligt område. Eftersom de planerade kraftverken är mycket höga, bör synlighetsanalysen göras inom en radie av 40 km och särskild uppmärksamhet fästas vid bedömningen av konsekvenserna för landskapet.

I området mellan Seinäjokis, Ilmolas, Koskenkorvas, Kurikkas samt Jurvas centrumtätorter och projektet finns flera vindkraftsprojekt i olika faser. Projektens sammantagna landskapskonsekvenser för dessa tätortsområden, områden som är värdefulla på landskapsnivå och slättlandskapet i Alajoki i Ilmola bör utredas tillräckligt. Elöverföringens konsekvenser för landskapet, framför allt Kyrönkankaantie, Könni och slättlandskapet i Alajoki i Ilmola bör utredas.

I den arkeologiska inventeringen bör Lantmäteriverkets noggrannare laserskanningsmaterial utnyttjas, om det är tillgängligt. Ortnamnen bör beaktas som en indikator på arkeologiska objekt. I allmänna arkeologiska inventeringar i Södra Österbotten är det bra att utnyttja namnhistoriskt källmaterial. Vid bedömningen av konsekvenserna för fornlämningar bör också elöverföringsledningens inverkan på fornlämningens närlandskap och värde beaktas. Kraftledningssträckningar bör inte planeras i omedelbar närhet av fornminnesobjekt.

Transport- och kommunikationsverket konstaterar att projekt ligger inom Vasa flygplats närområde och inflygningsområde. Flygskyddsområdena har sannolikt en begränsande inverkan på kraftverkens tillåtna höjd.

Vid planeringen bör även vindkraftverkens inverkan på radiosystem beaktas. Det är viktigt att säkerställa att tv- och mobilkommunikationstjänsterna samt radarapparater och radiolänkar fungerar tillräckligt ostört även efter att projektet genomförts. Det rekommenderas att den projektansvarige tar kontakt med alla kända ägare till radiosystem i närområdet.

Egentliga Finlands NTM-central, fiskeritjänsterna konstaterar att i bedömningsbeskrivningen bör konsekvenserna av belastningen från projektområdet för vattenkvaliteten och fiskbeståndet i vattendrag nedströms under byggtiden och driften bedömas. Även de sammantagna konsekvenserna med andra vindkraftsprojekt för vattendrag nedströms bör bedömas.

Det odikade myrområdet bör inte dikas. Det rekommenderas att man utreder möjligheterna att samordna vindkraftsproduktionen och restaurering av den dikade myrens vattenhushållning t.ex. genom att täppa till utfallsdiken.

I byggnadsfasen är det viktigt att utnyttja sådana tekniker och praxis som gör att belastningen på vattendragen nedströms blir så liten som möjligt. När servicevägar byggs får vägtrummor inte bli vandringshinder för fiskar. Det rekommenderas att elöverföringens korsningar med vattendrag görs i form av styrd borring.

Trafikledsverket konstaterar att Trafikledsverkets anvisningar bör beaktas vid placeringen av kraftverken. När projektplaneringen fortsätter bör man i tid beakta lagringen av och transportrutterna för kraftverksdelarna. Vindkraftverkstransporter kräver alltid specialtransporttillstånd. Den projektansvarige står för kostnaderna för förbättringsåtgärder på transportrutterna.

Vindkraftverkstransporter bör i första hand planeras längs andra rutter än via plankorsningar med järnvägar. Trafikledsverket ber att Trafikledsverkets projekt- och planeringsobjekt beaktas när transportrutterna planeras. Trafikledsverket påminner i sitt utlåtande om att det finns anvisningar om bl.a. placering av kablar och ledningar inom vägområdet samt om tillståndspraxis i anslutning till byggnadsarbeten inom vägområdet.

Vasas och Laihelas miljöhälsövern anser att avståndet från vindkraftverken till bostads- och fritidshus är för kort. Det går inte att helt utesluta att långvarig exponering för infraljud från vindkraftverk är skadligt. Ljuden från vindkraftverken kan orsaka sömnstörningar och stress, trots att gränsvärdena för buller inte överskrids. Vindkraftverk bör inte byggas på mindre än tre kilometers avstånd från bosättning.

Cinia Oy konstaterar att de för närvarande inte har några kommunikationsnät som använder radiofrekvenser eller som är kabelbundna i projektområdet. Cinia påpekar att olägenheterna för telekommunikationen bör beaktas i projektet. För elöverföringsledningarna bör det göras en utredning om riskspänning i fråga om Cinia Oy:s närliggande kablar.

Digita Oy konstaterar att vindkraftverk kan orsaka betydande olägenheter för antenn-tv-mottagningen framför allt i bostads- och fritidshus som ligger bakom vindkraftsparken i förhållande till radio- och tv-stationen. Konsekvenserna för antenn-tv-mottagningen bör beaktas i planeringen och bedömningen av konsekvenserna för säkerheten, eftersom störningar påverkar tillgången till varningsmeddelanden.

Fingrid Oyj påpekar att anslutningar till stamnätet bör uppfylla de tekniska kraven i Fingrids anslutningsvillkor och de systemtekniska kraven på kraftverk. Ett separat korsningsutlåtande bör begäras om byggande på eller i närheten av Fingrids ledningsområde.

Suomen Erillisverkot Oy konstaterar att projektet inte inverkar på Suomen Erillisverkot Oy:s nätoperatörstjänsters affärsverksamhet.

Pk Kattiharju Oy påpekar att i samband med projektplaneringen bör hänsyn tas till de vindkraftverk som redan beviljats tillstånd i området. Avståndet från Suorssanevas vindkraftverk till Pk Kattiharju Oy:s vindkraftverk bör vara minst 4,5 gånger vindkraftverksrotorns diameter, för att vindkraftsparkerna inte ska påverka varandras produktion kännbart.

Telia Finland Oyj påpekar att Telias radiolänk går genom projektområdet. Telia ber att få koordinaterna för de vindkraftverk som planeras närmast länkspanningen, så att det faktiska avståndet mellan radiolänken och kraftverken kan fastställas samt alternativa sätt att ersätta radiolänken kan utredas och ersättningskostnaderna uppskattas vid behov.

Avståndet mellan vindkraftverkets vinge och radiolänken ska vara minst 100 m. Telia förutsätter att vindkraftsprojektet gottgör Telia för kostnaderna för att ersätta radiolänken, om vindkraftverket bryter radiolänken. För elöverföringsledningarna bör det göras en utredning om riskspänning i fråga om Telias korsande och parallella kablar.

Sammanfattning av åsikterna

Kyrön seudun luonnonsuojeluyhdistys ry föreslår att myrområdet Teerineva tas bort från projektområdet i enlighet med avgränsningen i landskapsplanen. I enlighet med landskapsplanens planeringsbestämmelse ska bl.a. konsekvenserna för naturvärden beaktas vid planeringen av området. Speciell uppmärksamhet ska fästas vid de sammantagna konsekvenserna för fåglar. Föreningen konstaterar att i bedömningsprogrammet har inte beaktats det nya vindkraftsområde som planeras sydost om projektområdet. Området bör beaktas vid bedömningen av de sammantagna konsekvenserna.

De naturinventeringar som bifogats bedömningsprogrammet anses otillräckliga framför allt för fåglarnas del. När det gäller nedmontering av vindkraftverken och återställande av området bör projektaktörens ansvar och skyldigheter anges tydligt i bedömningsbeskrivningen. Även miljökonsekvenserna av nedmonteringen bör utredas. I bedömningsbeskrivningen bör det förklaras tydligt vad som avses med en eventuell ändring av användningsändamålet för fritidsbostäderna inom projektområdet.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry påpekar att enligt naturvårdslagen ska kommunen främja naturskyddet och landskapsvärden inom sitt område. Det vore skäl för projektaktören att frivilligt föreslås ekologiska kompensationsåtgärder enligt naturvårdslagen eller andra åtgärder för att gottgöra naturen.

Inventeringarna av fåglar, flygekorrar, åkergrödor och fladdermöss bör göras vid rätt tidpunkt, i tillräcklig omfattning och under flera års tid, så att årsvariationer kan uteslutas. Lavskrikans gamla revir bör beaktas i

inventeringarna av häckande fåglar. De sammantagna konsekvenserna för organismerna av vindkraftsprojekten i området bör utredas.

Det rekommenderas att en skyddsplan görs upp för det närbelägna grundvattenområdet. En bullermodellering bör göras för olika väderförhållanden och årstider och projektens sammantagna bullerkonsekvenser bör beaktas i modelleringarna.

I *privatpersonernas* åsikter uttrycks oro för att projektet ska försämra människornas levnadsförhållanden och trivseln i området. Projektet orsakar skador på landskapet och hälsoproblem, såsom olägenheter i form av buller, infraljud, ljus och skuggeffekter. Projektet äventyrar naturvärdena och fragmenterar skogarna samt medför risk för förorening av grund- och ytvatten. I åsikterna konstateras att projektet ligger för nära bosättningen och Kylänpää skola och sänker fastigheternas värde. Även mikroplast som lösgörs från vindkraftverken och isbitar som lossnar på vintern orsakar oro.

I åsikterna anses det mycket viktigt att de sammantagna konsekvenserna av vindkraftsprojekten i området bedöms, eftersom flera vindkraftsparker och elöveröverföringsledningar håller på att planeras eller förverkligas i området. Enligt åsikterna bör projektens sammantagna konsekvenser för levnadsförhållandena, människornas trivsel och rekreationen i naturen i området utredas grundligt. Framför allt konsekvenserna för landskapet samt konsekvenserna i form av buller och skuggeffekter oroar. Även de sammantagna konsekvenserna för fåglar och andra organismer samt för fragmentiseringen av sammanhängande skogsområden i naturtillstånd och ekologiska förbindelser bör utredas. De naturinventeringar som bifogats bedömningsprogrammet anses vara otillräckligt när det gäller bl.a. fåglar och fladdermöss. Det nämns också att läget för alla vindkraftsprojekt och privata kraftverk i närområdet bör anges tydligt på samma karta.

När det gäller konsekvenserna för landskapet ber man att det ska beaktas i bedömningen att de planerade kraftverken är betydligt högre än kraftverken i de tidigare projekten. Även konsekvenserna för det nationellt värdefulla landskapsområdet Laihela ådal bör beaktas. I konsekvenserna för landskapet bör även flyghinderljusen beaktas.

I åsikterna konstateras det att ljudet från vindkraftverken och ljudstyrkan varierar tidsmässigt, så bullret upplevs vanligtvis som mera störande än många andra bullerkällor, t.ex. trafiken. Bakgrundsljudets styrka påverkas av vindhastigheten samt av observationsplatsen omgivning och årstiden. Granskningen av konsekvenserna i form av buller bör utsträckas även till frekvensområdet för infraljud (<20 Hz), eftersom det kan utgöra en risk för människors och djurs hälsa. Även trafiken under byggtiden orsakar buller. En karta som visar transportrutterna borde fogas till bedömningsbeskrivningen.

Man hoppas på en genuin och öppen växelverkan med lokalinvånarna från projektets sida. I åsikterna konstateras att en omfattande

invånarenkät bör göras och i den bör beaktas de sammantagna konsekvenserna av projekten i området. Resultaten av enkäten bör offentliggöras.

När det gäller en eventuell ändring av användningsändamålet med fritidsbostäderna inom projektområdet ber man att kontakt ska tas med alla ägare till fritidsbostäder inom projektområdet. I åsikterna nämns det grundvattenområde som ligger i närheten av projektområdet och den risk för förorening av det som vindkraftverken orsakar.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Programmet för miljökonsekvensbedömning uppfyller de krav på innehållet som nämns i 3 § i MKB-förordningen och bedömningsprogrammet har behandlats på det sätt som MKB-lagstiftningen kräver.

Utöver det som anförts i bedömningsprogrammet bör vid utarbetandet av bedömningsbeskrivningen och de utredningar som hänför sig till den beaktas följande som kontaktmyndigheten för fram (punkterna **KM** nedan).

MBB-förfarande och deltagande samt kompetens hos dem som utarbetat bedömningen

I bedömningsprogrammet beskrivs målen för och faserna i förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, parterna, uppgifter om deltagande och växelverkan under bedömningsförfarandet samt en uppskattning av tidtabellen för förfarandet. I bedömningsprogrammet presenteras kompetensen hos dem som utarbetat bedömningsprogrammet i tabellform.

Inom ramen för projektet genomförs en invånarenkät, där man utreder invånarnas och verksamhetsutövarnas åsikter om nuläget i området och projektets viktigaste konsekvenser för boendetrivseln, landskapet och rekreationen. Resultaten av enkäten fördjupas med hjälp av intervjuer. För projektet har en uppföljningsgrupp tillsatts som samlades första gången den 29 april 2025. I uppföljningsgruppens arbete deltar företrädare för den projektansvarige, konsulten och kontaktmyndigheten och dessutom företrädare för de viktigaste intressentgrupperna.

KM: Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning beskrivs och växelverkan har planerats i tillräcklig utsträckning. Den uppföljningsgrupp som inrättats för projektet stödjer informationen och växelverkan. Det är viktigt att responsen beaktas i bedömningen.

Kontaktmyndigheten konstaterar att kompetensen hos dem som utarbetat bedömningen presenteras på tillräcklig nivå. I bedömningsprogrammet beskrivs vilken utbildning de personer har som deltar i bedömningen, deras roll i bedömningen samt deras erfarenhetsår.

I beskrivningsbeskrivningen rekommenderas att personernas kompetens presenteras enligt delområde av bedömningen.

Projektbeskrivning, projekialternativ och samband med andra planer

I bedömningsprogrammet presenteras projektets syfte och läge, vindkraftskonstruktionerna, elöverföringen, förstärkningen av vägnätet samt byggnadsprinciperna och transporterna. I beskrivningen presenteras driften och underhållet av vindkraftverken och elöverföringen under driften samt nedmonteringen av vindkraftverken. I Österbottens landskapsplan 2050 har projektområdet anvisats som ett område för vindkraftverk, men avgränsningen avviker delvis från avgränsningen av projektområdet.

I bedömningsprogrammet ingår två alternativ utöver det s.k. 0-alternativet, dvs. att projektet inte genomförs. För elöverföringen granskas tre alternativ. I bedömningsprogrammet beskrivs hur alternativen i bedömningen har utformats och de presenteras på en karta. I projektbeskrivningen redogörs det för hur projektet hänför sig till klimatmålen på nationell nivå och landskapsnivå.

KM: I bedömningsprogrammet beskrivs tydligt med hjälp av kartor de planerade alternativen för vindkraftverken och elöverföringssträckningarna. Projektets läge, syfte och tekniska beskrivning presenteras på tillräcklig nivå i bedömningsprogramsfasen. De planerade konstruktioner som hänför sig till projektet, såsom ellagringen och dess konsekvenser bör bedömas tillsammans med projektets konsekvenser i bedömningsbeskrivningen. De planerade elöverföringssträckningarna går över kommungränserna, vilket bör synas tydligt på kartan i bedömningsbeskrivningen.

Läget för nya vägar och vägar som istandsätts bör framgå av kartor i bedömningsbeskrivningen. Längderna på nya vägar och vägar som istandsätts bör uppskattas i bedömningsbeskrivningen. I bedömningsbeskrivningen bör man uppskatta de mängder marksubstanser som behövs för att bygga vindkraftverken, servicevägarna och elöverföringen och tillgången på dem samt mängden överskottsjord som uppkommer vid byggandet och hur den kan användas samt dumpningsområden.

Uppgifter om det avfall som uppkommer under driften och avfallsmängderna bör presenteras, liksom avfallshanteringsmetoderna samt slutdeponerings- och återvinningsalternativen. Även den mängd avfall som uppkommer under nedmonteringen bör uppskattas, inklusive återvinningsbart avfall.

Planer och tillstånd som projektet förutsätter

I bedömningsprogrammet redogörs för de planer, tillstånd och därmed jämförbara beslut som projektet förutsätter och som eventuellt behövs. En delgeneralplan utarbetas samtidigt som

miljökonsekvensbedömningen. I konsekvensbeskrivningen kommer det att anges vilka tillstånd som behövs för projektet. I fråga om flera tillstånd klarnar behovet först i samband med konsekvensbedömningen.

KM: De viktigaste tillstånden har presenterats tydligt. När det gäller behovet av miljötillstånd påpekar kontaktmyndigheten att projektet i princip bör planeras så att driften inte orsakar sådant oskäligt besvär som avses i lagen angående vissa grannelagsförhållanden att gränsen för behov av miljötillstånd överskrids.

I bedömningsprogrammet redogörs för de tillstånd som hänför sig till trafiken och transporterna. Från och med den 1 januari 2026 söks dessa tillstånd hos livskraftscentralen. När projektplaneringen preciseras kan det framkomma även andra tillstånd och planer, som vid behov måste kompletteras i bedömningsbeskrivningen.

Miljöns nuvarande tillstånd och dess utveckling

Beskrivningarna av det nuvarande tillståndet innehåller först en allmän beskrivning av projektområdet, där man beskriver bosättningen, trafiken och naturresurserna i området. Dessutom presenteras bl.a. markanvändningen och planläggningen, landskapet och den byggda kulturmiljön, vegetationen, faunan och objekt med betydande naturvärden, grund- och ytvatten, marken och berggrunden samt klimatet i projektområdet och inom det sannolika influensområdet.

KM: Beskrivningarna av det nuvarande tillstånd bör kompletteras i bedömningsbeskrivningen utifrån utlåtandena och de uppgifter som fåtts under bedömningen. Konsekvenserna av alternativet ALT0 bör beskrivas tillräckligt, eftersom man i bedömningsbeskrivningen bör bedöma hur influensområdet utvecklas om projektet inte genomförs.

Konsekvenser som bedöms och avgränsning av influensområdena

I bedömningsprogrammet presenteras de miljökonsekvenser som ska bedömas och de utredningar som ska göras. Det influensområde som ska granskas presenteras på kartor. Influensområdet är indelat i avståndszoner. När det gäller elöverföringen bestäms influensområdet enligt respektive konsekvenstyp. Konsekvenserna av vindkraften och elöverföringssträckningen bedöms för projektets hela livscykel. De viktigaste miljökonsekvenserna har ansetts vara konsekvenserna för landskapet, konsekvenserna i form av buller, skuggeffekterna, konsekvenserna för fåglar samt konsekvenserna för rekreationen och andra sociala konsekvenser. De metoder som används för att bedöma konsekvenserna presenteras i samband med varje delområde i bedömningen. I bedömningen utnyttjas i tillämpliga delar IMPERIA-projektets bedömningsmodell och verktyg.

KM: I konsekvensbedömningen bör man koncentrera sig särskilt på att bedöma projektets sannolikt betydande konsekvenser och detta bör framföras tydligt i konsekvensbeskrivningen. Kontaktmyndigheten anser

att till de betydande miljökonsekvenser som avgränsas i bedömningsprogrammet kan räknas även de sammantagna konsekvenserna med andra projekt, och detta framgår också av utlåtandena och åsikterna. Kontaktmyndigheten anser det bra att IMPERIA-projektets metod används konsekvent för att fastställa betydelsen. I bedömningsbeskrivningen bör man utifrån känsligheten och förändringens storlek och enligt konsekvenstyp motivera hur konsekvensens betydelse har bedömts.

I bedömningsbeskrivningen bör projektets influensområden presenteras och motiveras enligt konsekvenstyp, även på kartbilder. Det är nödvändigt att se över influensområdena när bedömningen framskrider och vid behov utvidga dem på grund av utredningsresultaten. I bedömningsbeskrivningen bör även 0-alternativet beaktas i fråga om alla konsekvenser.

Konsekvenserna bör bedömas utan lindrande åtgärder. I samband med bedömningen bör eventuella åtgärder för att lindra negativa konsekvenser presenteras enligt konsekvenstyp. De lindrande åtgärderna ska vara konkreta och genomförbara. I bedömningsbeskrivningen bör det beskrivas på vilket sätt de lindrande åtgärderna och osäkerhetsfaktorerna påverkar konsekvensernas betydelse. Under bedömningen är det bra att utreda möjligheten att förlägga byggnadsarbetena till en tidpunkt då miljökonsekvenserna är som minst.

Konsekvenser för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel

Enligt bedömningsprogrammet hänför sig projektets största konsekvenser för människorna till boendetrivseln och rekreationen. Konsekvenser för boendetrivseln kan uppstå av förändringar i landskapet och markanvändningen, konsekvenser i form av buller, ljus, blänk och skuggor samt hälso- och säkerhetsrisker. Konsekvenser för människorna uppstår under både byggandet och driften.

Konsekvenserna bedöms i form av en kvalitativ bedömning som görs av en expertgrupp med hjälp av invånarenkäten, åsikter och möten för allmänheten samt med hjälp av resultaten av buller-, synlighets- och skuggmodelleringar. Strävan är att informera om invånarenkäten så att alla intresserade kan besvara enkäten. Resultaten av enkäten fördjupas med hjälp av intervjuer. I bedömningsprogrammet presenteras bostads- och fritidshusen inom projektområdet och i näromgivningen på en karta.

KM: Enligt bedömningsprogrammet finns det fyra fritidshus inom projektområdet, och avsikten är att ansöka om ändring av deras användningsändamål. Om användningsändamålet med de byggnader som finns inom projektområdet inte ändras eller de inte inlöses, bör byggnaderna beaktas i buller- och skuggmodelleringarna samt i konsekvensbedömningen i övrigt. Utöver kartbilden bör avståndet från de

närmaste byggnaderna till vindkraftverken synas i tabell- eller textform i bedömningsbeskrivningen.

Konsekvenserna för människors hälsa av det infraljud som vindkraftverken genererar bör granskas utifrån gjorda undersökningar. Även projektets konsekvenser för kommunikationsnätets funktion och därigenom för människors levnadsförhållanden bör bedömas.

Konsekvenser i form av buller och skuggeffekter

Bullermodelleringen görs i enlighet med miljöministeriets anvisning Modellering av buller från vindkraftverk. Konsekvenserna bedöms i form av en expertbedömning på grundval av modelleringen. Bullerkonsekvenserna bedöms för det område dit bullret från vindkraftverken enligt modelleringen sträcker sig. Konsekvenserna av lågfrekvent buller modelleras för de bostads- och fritidshus som ligger nära de planerade vindkraftverken med iakttagande av miljöministeriets anvisningar.

Konsekvenserna i form av skuggeffekter bedöms i enlighet med miljöministeriets anvisning Planering av vindkraftsutbyggnad. Förekomstområdet för de skuggeffekter som vindkraftverk orsakar i sin omgivning och förekomstintervallet bedöms med hjälp av modellering. I modelleringen jämförs skuggeffekterna med de rekommenderade värdena i andra länder. Resultaten av modelleringen rapporteras i fråga om sådana bostadshus och fritidsbostäder där konsekvenserna kan upplevas som störande.

KM: Bullermodelleringarna och rapporteringen av dem bör genomföras i enlighet med miljöministeriets anvisningar med en kraftverkstyp vars effekt och övriga egenskaper motsvarar de maximala storlekarna på de vindkraftverk som angetts i alternativen. Om bullermodelleringar inte kan göras med de kraftverkstyper som angetts i alternativen, bör försiktighetsprincipen iakttagas i modelleringarna. I bedömningsbeskrivningen bör skillnaderna mellan kraftverkstyperna i modelleringen och enligt alternativen anges tydligt och skillnadernas inverkan på utgångsbullernivån och bullerspridningen uppskattas. Bullermodelleringen bör göras utan metoder för att lindra bullerspridningen. Eventuella osäkerheter hos modelleringen bör anges även i fråga om spridningen av lågfrekvent buller.

Om bullermodelleringarna och bedömningarna visar att riktvärdena för buller överskrids, bör antalet bostads- och fritidshus samt eventuella planlagda tomter inom bullerområdet anges i bedömningsbeskrivningen liksom ett förslag till hur kraftverkens placering eller placering ändras för att förhindra olägenheten.

Skuggmodelleringarna bör göras med kraftverkstyper vilkas vinglängder och totala höjd motsvarar de maximala måtten hos de granskade alternativen. Modelleringarna bör göras utan trädbeståndets skyddande inverkan. I Finland har det inte fastställts några riktvärden för

skuggeffekter, så vid konsekvensbedömningen bör andra länders rekommendationer och gränsvärden användas som hjälp.

I bedömningen bör avstånden från kraftverken till de närmaste fasta och fritidsbostäderna anges tydligt. Utifrån resultaten av skuggmodelleringarna bör antalet bostads- och fritidshus inom respektive skuggeffektzon uppges i bedömningsbeskrivningen liksom en uppskattning av behovet av att ändra kraftverkens placering eller antal. Utöver de årliga skuggeffekterna bör de maximala skuggeffekttiderna per dag anges, så att de kan jämföras med Sveriges rekommenderade värde på 30 minuter.

Konsekvenser för landskap, byggd kulturmiljö och fornlämningar

Konsekvenserna för landskapet och kulturmiljön granskas i enlighet med miljöministeriets handbok. Även elöverföringens konsekvenser för landskapet bedöms. Konsekvenserna bedöms från de riktningar från vilka människorna mest uppfattar landskapet: från bosättning, vattendrag, rekreationsleder och vägar av betydelse för landskapet. I bedömningen beaktas särskilt känsliga områden och objekt, värdefulla områden och objekt, bebyggda områden, huvudtrafikleder samt särdrag och de viktigaste utsikterna i landskapet. Även de sammantagna konsekvenserna med andra vindkraftsprojekt i närområdet beaktas. En arkeologisk inventering görs i projektområdet och på elöverföringsrutterna.

Vid valet av platser för visualiseringarna beaktas landskapsdrag, landskapets och den byggda kulturmiljöns värden samt bebyggelsens läge. Vid valet av platser beaktas resultaten av synlighetsanalysen, dvs. bilderna tas från platser till vilka vindkraftverken eller en del av dem syns enligt synlighetsanalysen. Visualiseringar görs även nattetid.

KM: Konsekvenserna för landskapet kan vara en av projektets betydande miljökonsekvenser. Vid bedömningen av konsekvenserna bör miljöministeriets handbok Bedömning av vindkraftsutbyggnadens konsekvenser för landskapet (2024) utnyttjas. När konsekvenserna för landskapet bedöms bör man utöver konsekvenserna för värdefulla kulturmiljöer och landskapsområden även beakta konsekvenserna för naturskydds- och rekreationsområden, den fasta och fritidsbosättningen samt de sammantagna konsekvenserna med andra energiprojekt i området. Landskapsplanens beteckningar för värdefulla landskapsområden och byggda kulturmiljöer bör beaktas i bedömningen. Konsekvenserna för värdefulla objekt bör bedömas omsorgsfullt bl.a. genom att utnyttja visualiseringar från flera olika fotograferingspunkter.

Det är skäl att studera den helhet som vindkraftsprojekten bildar med hjälp av en synlighetsanalys. Visualiseringarna bör visa andra projekt och kraftledningar som eventuellt syns i landskapet. Visualiseringarnas riktningar bör vara motiverade och de bör göras i fråga om landskapsmässigt värdefulla områden och i närheten av bebyggelse,

särskilt om bostadsområden kommer att inringas av kraftverk. Visualiseringar bör presenteras även för elöverföringen, eftersom sträckningarna ställvis går nära bebyggelse och i känsliga landskapsområden.

I bedömningsbeskrivningen bör den teknik som använts för att göra bilderna presenteras och utöver visualiseringar dagtid bör flyghinderljusens inverkan när det är mörkt visualiseras. I visualiseringarna bör man använda en kraftverkstyp som till sin totala höjd och rotordiameter motsvarar de maximala höjderna enligt alternativen. Bilderna bör göras med ett objektiv med en brännvidd på 50 mm, som mest motsvarar människoögat. Det är också bra att göra visualiseringar i form av t.ex. en 360°-bild som helt och håller täcker fotograferingspunkten omgivning.

När det gäller fornlämningar anser kontaktmyndigheten att de utredningar som anges i bedömningsprogrammet är tillräckliga.

Konsekvenser för markanvändning och bebyggelsestruktur

På projektområdet gäller Österbottens landskapsplan 2050 och projektet finns på ett område för vindkraftverk som anvisas i planen. På en del av området för projektets alternativa elöverföringsförbindelser gäller Södra Österbottens landskapsplan 2050. På största delen av projektområdet finns ingen gällande generalplan. De södra och sydvästra delarna av projektområdet ligger inom influensområdet för riksvägar och på området för delgeneralplanerna för Jokikylä.

Konsekvenserna av vindkraftsprojektet och byggandet av elöverföringen för markanvändningen, näringsutövningen och bebyggelsen i närliggande områden bedöms i form av expertbedömningar. Likaså bedöms konsekvenserna för befintliga general- och detaljplaner. Dessutom granskas projektets förhållande till de riksomfattande målen för områdesanvändningen, landskapsplanen och kommunernas olika markanvändningsstrategier. Vid konsekvensbedömningen används geografiska data, befintligt planmaterial och den erhållna responsen.

KM: Vid bedömningen bör man granska projektets konsekvenser för Österbottens och Södra Österbottens gällande landskapsplaner och planeringsbestämmelser samt presentera landskapsplanernas beteckningar inom influensområdet. I bedömningsbeskrivningen bör man bedöma om landskapsplanläggningen stödjer etableringen av vindkraft i området.

I bedömningsbeskrivningen bör det motiveras varför projektområdet delvis avviker från landskapsplanens vindkraftsområde och vilka konsekvenser avvikelsen har. I bedömningsbeskrivningen bör det också anges hur de saker som inverkat på avgränsningen av området för vindkraftverk i landskapsplanen har beaktats i projektet, bl.a. avståndet till bebyggelse, undantagandet av grundvattenområden från området samt lindrandet av konsekvenserna för rovfåglar.

Till bedömningsbeskrivningen bör det fogas en kartbild där avgränsningen av projektområdet, kraftverkens planerade placering och elöverföringsalternativen i förhållande till landskapsplanen presenteras. De avsnitt som gäller landskapsplanerna bör ses över så att de är heltäckande och aktuella. I bedömningsbeskrivningen bör konsekvenserna för genomförandet av landskapsplanens beteckningar och de planeringsbestämmelser som hänför sig till dem och de planeringsbestämmelser som gäller hela landskapet bedömas. I bedömningsbeskrivningen bör också det aktuella läget i fråga om alla plannivåer beskrivas inom ett tillräckligt vidsträckt område.

Konsekvenser för jorden och berggrunden

Konsekvenserna för jorden och berggrunden i projektets byggnadsfas bedöms utifrån befintligt material i form av en expertbedömningen så att geografiska data och gränssnitt samt eventuella terrängobservationer utnyttjas. Influensområdet är kraftverkens byggplatser, området för nya vägar samt elöverföringssträckningarna och deras näromgivning.

KM: När kraftverkens fundament och vägarna i området anläggs eller förbättras blir man tvungen att utöka den lokala mark- och bergtäkten avsevärt. De mängder jord- och bergmaterial som behövs och täktens miljökonsekvenser vid olika kraftverksplaceringar bör bedömas och jämföras åtminstone på allmän nivå i beskrivningen. Det rekommenderas att man i bedömningen också granskar i vilken mån återvunnet material kan användas i anläggningsarbetena i stället för naturligt jord- och bergmaterial.

Konsekvenser för grundvatten

Projektområdets nordvästra hörn tangerar Perkiönmäki grundvattenområde (klass 1) och den norra kanten Allinens grundvattenområde (klass 1). Grundvattenområdena Jokisalo och Jukaja av klass 1 tangerar den planerade elöverföringsledningen (SVE2). Den närmaste planerade kraftverksplatsen ligger cirka 390 meter från grundvattenområdets gräns och cirka 450 meter från grundvattenbildningsområdet.

Konsekvenserna för grundvatten bedöms i form av en expertbedömning genom att utnyttja tillgängligt material, såsom miljöförvaltningens material, geodataverktyg, vetenskaplig och annan facklitteratur. Trots att konsekvenserna i huvudsak berör det område där byggnadsåtgärder vidtas, görs bedömningen för hela projektområdet samt alla elöverföringssträckningar och deras omedelbara närhet.

KM: Bedömningsprogrammet innehåller tillräckligt omfattande uppgifter om grundvattenområden i närheten av projektområdet. Avståndet från de närmaste vindkraftverken till grundvattenområdets gräns bör anges. Vindkraftverkets totala höjd får inte överstiga avståndet från kraftverket till grundvattenområdets gräns, för om vindkraftverket

eventuellt faller omkull kan skadliga ämnen rinna ut i grundvattenområdet. Inverkan på grundvattnet i grundvattenområdet från vindkraftverk som ligger nära grundvattenområdets gräns måste bedömas noggrannare än projektets övriga konsekvenser för grundvattnet.

Projektområdet och elöverföringssträckningarna tangerar ställvis klassificerade grundvattenområden. I bedömningen bör man identifiera och bedöma konsekvenserna för grundvattnets kvalitet och mängd under byggandet, driften och nedmonteringen av jordkablar, vägar, diken, batterilager och elöverföringsledningar i närheten av grundvattenområden. I övrigt är de bedömningsmetoder som presenteras i bedömningsprogrammet tillräckliga med beaktande av projektområdet och projekttypen.

Konsekvenser för ytvatten

Konsekvenserna för ytvatten bedöms i form av en expertbedömning utifrån geografiska data, miljöförvaltningens öppna databaser, litteratur och terränginventeringar i de små avrinningsområden där byggandet sker. Konsekvenserna bedöms för de närmaste vattenförekomster som klassificerats i fråga om ekologisk status samt för fåror mellan projektområdet och dessa vattenförekomster. De småvattenvatten, såsom Pohjaisjärvi och Knuutijärvi, som finns på projektområdet beaktas särskilt. Granskningens avgränsning bedöms vid behov på nytt i beskrivningsfasen.

Konsekvenserna för ytvatten kan vid behov modelleras med t.ex. VEMALA-simulering. De försurningsrisk som orsakas av sura sulfatjordar kan vid behov simuleras kalkylmässigt.

KM: Största delen av avrinningen från projektområdet strömmar längs Suorssanevanluoma till Laihela-Toby å. Elöverföringsalternativen korsar beroende på alternativ Kyro älv, Tuurinluoma och Laihela-Toby å. Projektets konsekvenser för den ekologiska statusen hos vattenförekomsterna inom och nedströms projektområdet samt de vattenförekomster som korsas eller tangeras av elöverföringssträckningarna bör bedömas.

Det framgår inte entydigt av bedömningsprogrammet om konsekvensbedömningen kommer att baseras på terrängkartläggning utöver karttolkning eller enbart på kartgranskning. Det naturliga tillståndet hos småvatten på projektområdet, elöverföringssträckningarna eller nedströms dem samt konsekvenserna för dem bör bedömas. Det är viktigt att identifiera även värdefulla objekt som tangeras eller genomkorsas av t.ex. en serviceväg eller elöverföring. Exempelvis Pohjaisjärvi, som ligger på projektområdet, är en tjärn som är skyddad genom vattenlagen och dess strandzon utgör en sådan värdefull omedelbar närmiljö för tjärnen som är skyddad genom skogslagen.

Konsekvenserna av byggnadsåtgärder, såsom dikningar, är inte begränsade till byggnadstiden, utan konsekvenserna för ytvattnen fortgår i flera decennier på torvmark, när torven så småningom faller sönder. Det vore bra att presentera de dränering-, markbearbetnings- och dikningsåtgärder som kommer att vidtas inom projektet i bedömningsbeskrivningen. Behovet av dikning och dränering i projektområdet har en väsentlig betydelse för storleken och längden på konsekvenserna för ytvatten.

Kartorna i bedömningsbeskrivningen bör presenteras i sådan skala (eller på sådan terrängkartbas) att man enkelt kan uppfatta de dikningar som redan gjorts i området, småvatten, servicevägarnas placering, elöverföringsrutterna och kraftverksplatserna och på vilka avrinningsområden kraftverken, elöverföringssträckningarna och servicevägarna är belägna.

På Geologiska forskningscentralens karta över sura sulfatjordar anges en undersökningspunkt på projektområdet där sura sulfatjordar har konstaterats. Dessutom finns det ställvis måttlig risk för sura sulfatjordar på projektområdet och elöverföringssträckningarna. På elöverföringssträckningarna SVE1 och SVE2 är sannolikheten för sura sulfatjordar ställvis stor. På elöverföringssträckningarna kan det också förekomma områden med svartskiffer. I bedömningsbeskrivningen bör det redogöras för hur risken för sura sulfatjordar och områden med svartskiffer beaktas och hur olägenheterna kommer att minimeras, om sura sulfatjordar, potentiella sura sulfatjordar eller områden med svartskiffer förekommer i området.

De sammantagna konsekvenserna av områdets vindkraftsprojekt för ytvattnen och konsekvenserna för den totala belastningen på avrinningsområdet bör bedömas. I bedömningsbeskrivningen bör konkreta metoder för att lindra projektets konsekvenser för vattendragen presenteras.

Konsekvenser för vegetation och naturtyper

Konsekvenserna bedöms i form av expertbedömningar utifrån resultaten av inventeringar av växtlighet och naturtyper på projektområdet och elöverföringssträckningarna. Konsekvensbedömningen avser projektområdet, kraftverkens byggnadsplatser, väglinjerna och elöverföringssträckningarna.

Under terrängarbetena koncentrerade man sig på att hitta livsmiljöer som är skyddade genom lagar, hotade naturtyper och hotade kärlväxter, samt andra naturobjekt som eventuellt ökar mångfalden eller annars är beaktansvärda. Resultaten av inventeringen omvandlas till geografiska data som stödjer planeringen av projektområdet.

KM: Natur- och artinventeringarna samt konsekvensbedömningarna bör göras i enlighet med LUOPAS-handboken. Även de terrängdagrar som används för terrängkartläggningar av elöverföringssträckningarna bör

väljas med beaktande av anvisningarna i LUOPAS-handboken. Om man avviker från anvisningarna i handboken bör det motiveras i detalj. Konsekvensbedömningen bör basera sig på så aktuellt och heltäckande bakgrundsmaterial som möjligt samt på terränginventeringar som kompletterar det. I bedömningen av elöverföringssträckningarna bör den bredast möjliga ledningskorridoren beaktas.

I fråga om alla gjorda naturinventeringar bör metoderna och den osäkerhet som hänför sig till dem presenteras i bedömningsbeskrivningen. Kartläggningsrutterna och de kartlagda objekten bör presenteras. De artobservationer som gjorts under kartläggningarna bör anges på en kartbas. Det rekommenderas att de artobservationer som gjorts under projektets naturinventeringar sparas i Finlands Artdatacenters databas.

Teerineva finns inte inom det område för vindkraftverk som anvisats i Österbottens landskapsplan 2050. Kontaktmyndigheten betonar Teerinevas myrnaturvärden och vikten av att bedöma konsekvenserna för dem.

Värdeklassificeringarna i vegetationsinventeringarna (bilagorna 2–5) skiljer sig från varandra. Kraftledningarnas vegetationsinventeringar omfattar inte hela elöverföringssträckningarna. I bedömningsbeskrivningen bör värdeklassificeringarna vara jämförbara och vegetationsinventeringarna bör täcka alla elöverföringsalternativ på hela sträckan. Om inventeringar för andra projekt invid elöverföringssträckningar utnyttjas, bör inventeringarna och observationerna beskrivas heltäckande som en del av beskrivningen.

Konsekvenser för fåglar

Projektets konsekvenser för fåglar bedöms i form av en expertbedömning med beaktande av vindkraftverkens och elöverföringens konsekvenser samt de sammantagna konsekvenserna tillsammans med andra vindkraftsprojekt i området. Bedömningen baserar sig på forskningsrön och på utredningar som ska göras om antalet fåglar som flyttar på våren och hösten genom projektområdet, vilka arter de tillhör och deras flyghöjder, uppgifter om värdefulla häckande fåglars revir, rovfåglars flygruttor och tjädernas spelplatser. De fågelinventeringar som görs i terrängen kompletteras med databasmaterial från Finlands Artdatacenter och med kartmaterial från kungsörnens revirmodellering som utarbetats av Forststyrelsen. Information om fåglar som flyttar genom trakten fås också från andra vindkraftsprojekts fågelinventeringar i närområdet.

I konsekvensbedömningen beaktas också objekt av betydelse med tanke på fågelbeståndet i närområdet. En kollisionsmodellering görs utifrån inventeringen av fåglarnas vår- och höstflytt. I fråga om dagrovfåglar görs en kollisionsmodellering för lokala rovfåglar, om information från terränginventeringar och databaser tyder på att projektområdet utgör en del av artens häckningsrevir.

I projektområdet har redan gjorts inventeringar av bl.a. häckande fåglar, flyttfåglar, dagrovfåglar, ugglor och tjädernas spelplatser.

KM: Konsekvenserna för fåglar bör bedömas i enlighet med miljöministeriets handbok Bedömning av konsekvenser för fåglar vid vindkraftsbygge (2016). Fågelinventeringarna bör göras i enlighet med LUOPAS-handboken. Avvikelse från rekommendationerna bör motiveras omsorgsfullt. I bedömningen av konsekvenserna för fåglar är det viktigt att utnyttja referentgranskade forskningsrön om störningskänslighet och störningseffektens omfattning. I fråga om konsekvenserna för fåglar är det särskilt viktigt att bedöma projektets konsekvenser med beaktande av de sammantagna konsekvenserna med andra vindkraftsprojekt i området.

När det gäller fågelinventeringar bör bl.a. metoden, antalet timmar, tidpunkterna, övervakningspunkterna eller -ruterna och osäkerheterna presenteras i bedömningsbeskrivningen. De fågelinventeringar på kraftledningarna som utgör bilaga till bedömningsprogrammet täcker inte hela elöverföringssträckningarna. Alla bifogade fågelinventeringar täcker inte heller det utvidgade projektområdet. Om inventeringar för andra projekt invid elöverföringssträckningarna utnyttjas, bör inventeringarna och observationerna beskrivas heltäckande som en del av beskrivningen.

Ledningsavsnitt som är utsatta för risker bör identifieras och lösningsmodeller för att minska konsekvenserna bör presenteras och deras funktionsduglighet bedömas. I beskrivningen eller senast i inlösningstillståndsfasen bör en plan över placeringen och genomförandet av konstruktioner som minskar kollisionsrisken inkluderas.

I fråga om **häckande fåglar** är det viktigt att som en del av konsekvensbedömningen beakta beaktansvärda arter och sådana arter som identifierats som de mest känsliga för vindkraftens konsekvenser och de avstånd på vilka de enligt forskningsrön undviker och störs av vindkraft. Dessutom är det skäl att fästa särskild uppmärksamhet vid bedömningen i fråga om arter som utifrån sin häckningsekologi kan tolkas som att de använder samma häckningsplats permanent. Till dem kan höras t.ex. bivråk, ormvråk, slaguggla och duvhök. I bedömningen bör de årliga beståndsvariationerna beaktas som en osäkerhetsfaktor.

Konsekvenserna av elöverföringssträckningen SVE1A för **två stora rovfåglar** bör bedömas. I bedömningen bör bl.a. rovfåglarnas flygriktningar beaktas. När det gäller den ena stora rovfågeln bör användningen av reviret i dess helhet beaktas. Användningen av och funktionsdugligheten hos behövliga lindrande metoder bör bedömas. Det är också viktigt att bedöma de sammantagna konsekvenser för de stora rovfåglarnas revir av alla projekt som placeras inom reviren.

Projektets konsekvenser för **hönsfåglarnas** spelplatser bör bedömas. Hönsfågelbeståndens storlek varierar kraftigt mellan olika år, vilket bör beaktas som en osäkerhetsfaktor.

I fråga om **flyttfåglar** ska man enligt miljöministeriets anvisning *Bedömning av konsekvenser för fåglar vid vindkraftsbygge* använda 30 dagar på våren och 30 dagar på hösten för att observera flyttningen. Den uppföljning som föreslås i programmet överensstämmer inte med detta. Om man utnyttjar andra projekts fågelinventeringar, bör man försäkra sig om att uppföljningar som gjorts tidigare är aktuella och heltäckande. Som ett led i bedömningen bör man utreda vilken betydelse närliggande myrar, våtmarker och åkrar har som rast-, födo- och häckningsområden för flyttfåglar. Projektområdet ligger på ett viktigt flyttstråk för sädgåsen. Det bör bedömas hur uppföljningen av flyttningen lyckas i förhållande till hur flyttningen framskrider.

Konsekvenser för övrig fauna

Enligt bedömningsprogrammet granskas konsekvenserna för övrig fauna inom projektområdet samt i fråga om de vägar och elöverföringsledningar som anläggs.

Konsekvenserna för projektområdets fauna, särskilt arter enligt bilaga IV a till habitatdirektivet och stora rovdjur, bedöms i form av en expertbedömning utifrån gjorda inventeringar. Det har gjorts en separat utredning om flygekorror, åkergrödor, fladdermöss och däggdjur som observeras vid snöspårräkning. Dessutom har förekomsten av utter utretts och om vargar görs en separat utredning. Resultaten av inventeringarna omvandlas till geografiska data som stödjer planeringen av projektområdet.

KM: Projektets konsekvenser för natur- och artvärden som är skyddade genom lag eller annars beaktansvärda bör identifieras och bedömas i enlighet med handboken LUOPAS. Alternativt måste konsekvenserna kunna uteslutas inom projektets och elöverföringssträckningens influensområde. Föröknings- och rastplatser enligt 78 § i naturvårdslagen för arter som omfattas av bilaga IV a till habitatdirektivet inom projektområdet och elöverföringens influensområde bör utredas på lämpligt sätt.

I inventeringarna av flygekorror och konsekvensbedömningen bör man beakta att arten är kortlivad, och därför gör man inte nödvändigtvis några observationer av flygekorror i livsmiljöer som lämpar sig för arten ett enstaka inventeringsår. Det hör till artens ekologi att reviren tillfälligt står tomma. I inventeringar av flygekorror är det därför nödvändigt att kartlägga även livsmiljöer som lämpar sig för arten samt naturvärden, såsom hålträd och bon av ris, som observerats där, trots att ingen spillning skulle observeras. Även elöverföringsledningens försämrade inverkan på förbindelserna bör beaktas. Här vore det bra att utöver tidigare observationer utnyttja t.ex. Flygekorre-LIFE-projektets öppna geografiska data.

Vid kartläggningen har ett förökningsområde för **åkergrödor** hittats i närheten av elöverföringssträckningen. Eftersom förekomstområdet

ligger mycket nära den planerade kraftledningen, bör konsekvenserna för det observerade förökningsområdet för åkergrödor samt metoder för att minska konsekvenserna för området presenteras i bedömningsbeskrivningen.

Enligt bilaga 18 till bedömningsprogrammet är Suorssanevanluoma eventuellt en del av ett **utterrevir**, men föröknings- eller rastplatser för arten har inte identifierats. Kontaktmyndigheten konstaterar att utterinventeringen är tillräcklig.

Vid **fladdermusinventeringarna** bör man utnyttja Chiropterologiska föreningen i Finlands senaste anvisningar från 2023.

Inventeringarna och terrängkartläggningarna bör göras i enlighet med LUOPAS-handboken. Om man avviker från detta bör det motiveras i detalj. Terränginventeringarnas kartläggningsrutter bör presenteras i bedömningsbeskrivningen eller bilagor till den. De observationer som gjorts under kartläggningarna bör föras in i systemet Laji.fi. Kartläggningsdagarna bör framgå tydligt av bedömningsbeskrivningen. För att åskådliggöra resultaten av kartläggningarna bör resultaten sammanställas med kartmodelleringen över vindkraftverken och annat byggande i anslutning till dem.

I bedömningarna bör man beakta projektets konsekvenser för områdets allmänna enhetlighet och ekologiska förbindelser samt föreslå metoder för att förhindra och lindra konsekvenserna. Elöverföringssträckningarna korsar t.ex. ett behov av ekologisk förbindelse som angetts i Österbottens landskapsplan 2050.

Konsekvenser för Naturaområden, naturskyddsområden och skyddsprogramobjekt

Inom projektområdet finns inga naturskyddsområden på statlig eller privat mark och inga andra kända områden med naturvärden. Ungefär 9 km sydväst om projektområdet finns Naturaområdet Levaneva, som är skyddat på grund av naturtypen och fåglar. Levaneva är dessutom ett statligt naturskyddsområde, en område enligt myrskyddsprogrammet och ett FINIBA-fågelområde. 13–14 km från projektområdet finns Naturaområdena Pelman metsä och Pässilänvuori. Nordöst om projektområdet finns det värdefulla bergsområdet Tuomaanmäki och i närheten av det områden enligt lundskyddsprogrammet samt små privata naturskyddsområden.

På Naturaområdena, naturskyddsområdena och områdena enligt naturskyddsprogrammen föreslås inga konstruktioner eller åtgärder. I beskrivningsfasen granskas projektets konsekvenser för områden med naturvärden mer ingående.

KM: Elöverföringsalternativet SVE1A ligger som närmast cirka 1,9 km norr om Naturaområdet Levaneva och tangerar området på en cirka 4 km lång sträcka. Detta ledningsavsnitt ligger inom projektområdet

Taabori-Miiluhaudanmäki-Jokiperä. Det har inte gjorts någon utredning av behovet av Naturbedömning som ett led i bedömningsprogrammet. För att iaktta försiktighetsprincipen anser kontaktmyndigheten att en Naturbedömning bör göras för Naturaområdet Levaneva. I bedömningen bör man koncentrera sig särskilt på konsekvensbedömningen i fråga om det avsnitt av SVE1A som tangerar Naturaområdet och de två arter som utgör skyddsgrund och som ska hemlighållas, eftersom ledningsavsnittet går nära dessa arters boplatser och kärnrevir.

Konsekvenser för utnyttjandet av naturresurser

Projektets konsekvenser för användningen av naturresurser bedöms i form av en expertbedömning samt genom att uppskatta mängden massor och material som behövs i byggnadsfasen samt deras återvinningsbarhet. Influensområdet utgörs av byggplatserna, området för nya vägar samt elöverföringssträckningarna och deras närområden. Konsekvenserna har nära koppling till anläggandet av kraftverksplatserna, vägarna och elöverföringskonstruktionerna.

KM: I bedömningsbeskrivningen bör man uppskatta de mängder marksubstanser som behövs i projektet, tillgången på dem och projektets konsekvenser för de regionala marksubstansreserverna. Även de sammantagna konsekvenserna av energiprojekten i området för marktäkten och behovet av bergtäkt bör bedömas.

Konsekvenser för trafiken

Trafikmängderna i nuläget och med de olika projektalternativen utreds. Bedömningen av trafikkonsekvenserna fokuseras särskilt på trafiken under byggandet och förbättringen av vägarna, trafiksäkerheten och trafikutsläppen. I bedömningsbeskrivningen presenteras en preliminär plan för de transportrutter som kommer att användas.

Konsekvenserna för flygtrafiken utreds i bedömningsbeskrivningsfasen med hjälp av flyghindrens höjdbegränsningar samt Lantmäteriverkets höjddata för jordytan.

KM: Trafikkonsekvenserna bör bedömas som en del av konsekvenserna för hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. I bedömningsbeskrivningen bör man beakta trafikens konsekvenser för invånarna i området under projektets hela livscykel och beskriva vad de uppskattade trafikmängderna består av och vilka miljökonsekvenser de ökade trafikmängderna har för invånare och miljö inom influensområdet. I bedömningsbeskrivningen bör också metoder för att minimera trafikkonsekvenserna anges.

Planeringen av transportrutterna för vindkraftverkens delar bör uppmärksammas i tillräckligt god tid. I planeringen bör man beakta åtkomsten till projektområdet från landsvägsnätet och utreda om

förbättringsbehov riktar sig till landsvägarna t.ex. när det gäller anslutningarna.

När rutterna planeras bör de anslutningsförbud som gäller på riksvägarna 3 och 18 beaktas. Transporterna bör i första hand planeras längs andra rutter än via plankorsningar med järnvägar.

Utöver specialtransport- och anslutningstillstånd bör andra trafikrelaterade tillstånd som eventuellt behövs, t.ex. tillstånd att utföra arbeten, beaktas. Från och med den 1 januari 2026 söks trafikrelaterade tillstånd hos livskraftscentralen i stället för NTM-centralen.

Konsekvenser för klimatet

Klimatkonsekvenserna granskas under projektets hela livscykel. Vindkraftsproduktionen jämförs med elproduktionens uppskattade utsläppskoefficient under produktionstiden. Koldioxidutsläppen under byggnadstiden uppskattas genom att beräkna koldioxidutsläppen från vindkraftverkets delar och material samt genom att beräkna trafikutsläppen i samband med trafikkonsekvenserna. Även utsläppen från byggandet av kraftledningen uppskattas.

Inverkan från anläggandet av vindkraftsplatserna, lyftområdena, vägarna och elöverföringen på kolsänkorna och kolreservoarerna bedöms med hjälp av Naturresursinstitutets och Finlands miljöcentrals data och räknare. Beräkningsmetoderna och källorna förklaras i beskrivningen.

KM: Projektets klimatkonsekvenser bör jämföras med och sättas i relation till lokala och regionala klimatstrategier och klimatmål samt den ortsspecifika förändringen i växthusgaser. I bedömningen av klimatkonsekvenserna under driften bör den prognostiserade utsläppskoefficienten för produktionstidpunkten användas. Utsläppskoefficienten bör uppges i enheten g CO₂/kWh med beaktande av projektets hela livscykel. I bedömningen bör man beakta när den utsläppsfria energi som kraftverken producerar har kompenserat klimatutsläppen under byggfasen. Alla beräkningsgrunder och informationskällor som används för bedömningen bör presenteras.

Metoder för att lindra negativa miljökonsekvenser och deras ibruktagande bör bedömas. Konsekvenserna bör jämföras med nuläget i området. Samarbete med andra projekt i området kring elöverföringen rekommenderas. I bedömningsprogrammet bör det anges hur mycket skog som måste avverkas i de olika alternativen. I bedömningen bör även beaktas hur projektets vägnät påverkar kolbindningen.

I bedömningsbeskrivningen bör man förklara hur behoven av anpassning till klimatförändringar och klimatriskerna bedöms och hur man förbereder sig på dem. Konsekvenserna för klimatet och luftkvaliteten bör särskiljas till egna tydliga helheter.

Miljö- och säkerhetsrisker

Olycksriskerna bedöms genom att identifiera potentiella riskfaktorer under projektets hela livscykel. Bedömningen görs i form av en expertbedömning. Dessutom identifieras metoder för att minska och undanröja potentiella risker. Risker hänför sig till bl.a. trafiken under byggtiden, is som lossnar från vindkraftverkens vingar samt bränder. Projektets konsekvenser för kommunikationsförbindelser och radarapparater bedöms i form av en expertbedömning utifrån utlåtandena.

KM: I bedömningsbeskrivningen bör man granska bl.a. risker som orsakas av exceptionella väderförhållanden, is eller vingar som lossnar, oljeskador och kemikalier och deras följder samt metoder att förebygga risker. När konstruktionerna planeras bör tillräckliga skyddsavstånd till bl.a. vägar och kraftledningsområden beaktas.

I bedömningsbeskrivningen bör det anges hur förebyggande och släckning av eventuella bränder har beaktats i projektplaneringen. Förebyggande och släckning av eldsvådor bör bedömas även i fråga om elcentralen och ett eventuellt batterilager.

Sammantagna konsekvenser

I bedömningen beaktas särskilt de sammantagna konsekvenserna med vindkraftsprojektet Kattiharju bredvid projektområdet. Bullret och skuggeffekterna från dessa projekt granskas med hjälp av en matematisk modellering. De närmaste övriga vindkraftsprojekten är det anhängiga Ooperi-projektet, Rajavuori-projektet, som beviljats tillstånd, samt Torkkola vindkraftspark, som är i drift. I bedömningen beaktas också elöverföringssträckningarna för projekten i området samt stamnätets kraftledningar.

Sammantagna konsekvenser som granskas är särskilt sociala konsekvenser samt konsekvenser för fåglar och landskapet. När det gäller konsekvenserna för landskapet identifieras de områden dit flest vindkraftsverk syns. I bedömningen fästs särskild uppmärksamhet vid de sammantagna konsekvenserna för områden med värdefullt landskap.

KM: Kontaktmyndigheten anser att de sammantagna konsekvenserna är en sannolikt betydande miljökonsekvens. Projektet bildar ett sammanhängande stor vindkraftsområde tillsammans med Kattiharju vindkraftsområde. Särskilt dessa två områdens sammantagna konsekvenser spelar en central roll i konsekvensbedömningen. Vikten av att bedöma de sammantagna konsekvenserna betonades också i utlåtandena och åsikterna.

Det är viktigt att bedöma de sammantagna konsekvenserna eftersom över 300 vindkraftverk planeras eller är i drift inom en radie på 30 km från projektområdet. Energiprojekten i området bl.a. fragmenterar

skogsområden och avbryter ekologiska förbindelser samt krymper det återstående ostörda naturområdet för fåglar och andra organismer.

I bedömningen av sammantagna konsekvenser bör särskilt konsekvenserna för människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel, landskapet, fåglar och andra organismer samt ekologiska förbindelser bedömas. De viktigaste naturkonsekvenserna över landskapsgränserna gäller fåglar och ekologiska förbindelser. För fåglarna accentueras de sammantagna konsekvenserna tillsammans med andra projekt, som bör bedömas omsorgsfullt. De sammantagna konsekvenserna av projekt inom stora rovfåglars revir är särskilt viktiga. Även de sammantagna konsekvenserna av andra verksamheter och projekttyper i projektområdet bör beaktas.

I bedömningen av sammantagna konsekvenser bör även andra projekts vindkraftverk och kraftledningar som eventuellt syns i landskapet presenteras. De sammantagna konsekvenserna för landskapet för beskrivas med tydliga visualiseringar och synlighetsanalyser. Flyghinderljus som syns när det är skymning och mörkt bör också beaktas i bedömningen. För projekt i närområdet bör bedömningen av de sammantagna konsekvenserna i form av buller och skuggeffekter basera sig på modelleringar.

Det vore bra att utreda möjligheterna till gemensamma transformatorstationer, elledningar och ledningskorridorer med de olika energiprojekten i närområdet som ett led i projektplaneringen.

Osäkerhetsfaktorer och metoder att minska negativa konsekvenser

I bedömningsprogrammet konstateras det att eventuella felkällor för bedömningen hänför sig till kvaliteten på den information som använts och till att det inte finns entydiga kriterier för att värdera konsekvenserna. Matematisk modellering beskriver aldrig verkligheten fullständigt. Människors uppfattningar kan skilja sig avsevärt från varandra.

Osäkerhetsfaktorernas betydelse för bedömningen av miljökonsekvenser och genomförandet av projektet bedöms i form av en expertbedömning. Avsikten är att i bedömningsbeskrivningen presentera de olika projektalternativens betydande miljökonsekvenser och metoder att lindra dem.

KM: De antaganden som gjorts och använts vid bedömningen samt de identifierade osäkerhetsfaktorerna och deras inverkan på bedömningens slutresultat bör presenteras enligt konsekvenstyp i bedömningsbeskrivningen. I bedömningen bör man försöka hitta möjligheter att förebygga eller lindra projektets negativa konsekvenser i fråga om alla konsekvenstyper. De metoder som presenteras för att lindra negativa konsekvenser bör vara genomförbara och tillräckligt konkreta. Förutom vindkraften bör elöverföringen och ett eventuellt batterilager beaktas i bedömningen.

Uppföljning av konsekvenserna

I bedömningsprogrammet ingår inte någon plan för uppföljning av projektets potentiella betydande miljökonsekvenser. Ett förslag till uppföljning av miljökonsekvenserna presenteras i bedömningsbeskrivningen.

KM: I samband med bedömningsbeskrivningen bör det utarbetas en plan för uppföljning av projektets potentiella betydande miljökonsekvenser. Uppföljningsprogrammet bör omfatta även elöverföringen och ett eventuellt batterilager. Målet med konsekvensuppföljningen är att få information om projektets konsekvenser och hur de lindrande metoderna fungerar. Uppföljningen bör bestämmas utifrån projektets konsekvenser och deras betydelse. I beskrivningen bör det beskrivas vem som ansvarar för uppföljningen och hur den rapporteras.

INLÄMNANDE AV OCH INFORMATION OM UTLÅTANDET OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

NTM-centralen lämnar sitt utlåtande och kopior av de utlåtanden och åsikter som inkommit om bedömningsprogrammet till den projektansvarige. Utlåtandet delges dem som ombetts yttra sig om bedömningsprogrammet.

Utlåtandet om bedömningsprogrammet publiceras på myndighetens webbplats <http://www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten> och miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/suorssaneva-vindkraft-MKB.

AVGIFT, FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH MÖJLIGHET ATT BEGÄRA OMRÖVNING AV AVGIFTEN

Avgiften är 8600 euro.

Avgiften för kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet fastställs i enlighet med ett vanligt projekt (11-17 årsverken). Avgiften bestäms med stöd av förordningen om NTM-centralernas avgifter.

En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften för utlåtandet kan begära omprövning av avgiften hos NTM-centralen inom sex månader från det att detta utlåtande meddelades.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 8, 16 och 18 §

Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017) 3 §

Lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) 8 §

Statsrådets förordning (794/2024) om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer 2025 2 §.

Ärendet har behandlats inom ansvarsområdet för miljö och naturresurser vid NTM-centralen i Södra Österbotten.

Ärendet har föredragits av överinspektör Katja Haukilehto och avgjorts av ledande expert Jutta Lillberg-Puskala.

Detta dokument har godkänts elektroniskt i verkets elektroniska ärendehanteringssystem. Anteckning om elektroniskt godkännande finns på dokumentets sista sida.

Bilagor

Bilaga 1: Utlåtanden och åsikter

Bilaga 2: Anvisning om begäran om omprövning av avgiften

Sändlista

Ilmatar Laihia Kattiharju Oy

Sweco Oy

Laihela kommun

Storkyro kommun

Ilmola kommun

Seinäjoki stad

Vasa stad

ANVISNING FÖR BEGÄRAN OM OMRÖVNING AV AVGIFT

Myndighet, av vilken omprövning begärs

Omprövning av ett beslut som gäller avgift får begäras skriftligt av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen).

Myndighet, till vilken omprövningsbegäran skickas och tidsfrist för omprövningsbegäran

En begäran om omprövning av avgift för behandling av ett ärende skickas till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från att avgiften har påförts. Dagen för delgivning räknas inte in i tidsfristen för omprövningsbegäran. Om den sista dagen av tiden för begäran av omprövning infaller på en helgdag, lördag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommaraftonen, fortsätter tidsfristen för omprövning även följande vardag.

I omprövningsbegäran ska anges

- vilket beslut omprövningsbegäran gäller
- hurdan omprövning som begärs (till vilka delar omprövning begärs i beslutet och vilka ändringar som begärs)
- på vilka grunder omprövning begärs
- namn och hemkommun för personen som begär omprövning
- postadress och telefonnummer, till vilka meddelanden i ärendet kan skickas till den som begär omprövning.

Om omprövningsbegäran talas för av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har gjort upp omprövningsbegäran, skall i begäran om omprövning även uppges namn och hemkommun för denna person. Omprövningsbegäran, den lagliga företrädaren eller ombudet skall underteckna omprövningsbegäran.

Till omprövningsbegäran bifogas

- beslutet i original eller som kopia, i vilket omprövning begärs,
- handlingar som omprövningsbegäran åberopar till stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten
- till omprövningsbegäran bifogar ombudet en fullmakt (en advokat och ett allmänt rättsbiträde skall dock förete fullmakt endast om Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten bestämmer så).

Tillställande av omprövningsbegäran

Omprövningsbegäran ska tillställas NTM-centralens registratur. Begäran om omprövning kan lämnas in personligen eller med anlitande av ombud. På eget ansvar kan den också skickas per post, e-post eller med bud. Omprövningsbegäran ska vara myndigheten till handa senast den sista dagen av tidsfristen för begäran av omprövning före tjänstetidens utgång. Noggrannare bestämmelser om att skicka in begäran om omprövning elektroniskt finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Kontaktuppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten Ansvarsområdet för miljö och naturresurser

besöksadress:
Alvar Aallon katu 8, SEINÄJOKI
Wolffskavägen 35, VASA
Långbrogatan 15, KARLEBY
Öppet: klockan 8.00 – 16.15

postadress:
PB 156, 60101 SEINÄJOKI
PB 262, 65101 VASA
PB 77, 67101 KARLEBY

telefon: 0295 027 500

e-post: registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi

E-tjänster -blankett: <https://www.ely-keskus.fi/sv/asiointi-ja-yhteystiedot>

Annan tjänster > Allmänna ärendebblanketter > Allmän ärendebblankett för företag, föreningar, verksamhetsutövare, kommuner och myndigheter (asiointipalvelu.ahp.fi) Punkterna märkta med asterisk är obligatoriska.